AKTIIVISEN KANSALAISUUDEN EDISTÄMINEN OSANA SUOMALAISTA KORKEAKOULUOPETUSTA

PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU 7.4.2017

HELSINGIN YLIOPISTO, EDUSKUNNAN VAPAAEHTOISTOIMINNAN TUKIRYHMÄ, KANSALAISAREENA RY, METROPOLIA AMMATTIKORKEAKOULU

HELSINGIN YLIOPISTO

OHJELMA

- Tervetuloa: Vararehtori, professori Sari Lindblom, Helsingin yliopisto
- Avaus: Kansanedustaja Sanna Lauslahti, Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä

- Yliopistonlehtori Henrietta Grönlund, Helsingin yliopisto: *Yliopistojen ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö Euroopassa: Palveluoppiminen aktiivisen kansalaisuuden kehittäjänä*

- Oppimisjohtaja Tapani Martti, Metropolia Ammattikorkeakoulu: *Ammattikorkeakoulukentän ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyö*

HELSINGIN YLIOPISTO

- Toiminnanjohtaja Anitta Raitanen, Kansalaisareena ry:
  Järjestökentän näkökulma korkeakoulujen ja kansalaisyhteiskunnan yhteistyöhön

- Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen
  Opetushallituksen puheenvuoro
- Opetusneuvos Petri Haltia, OKM
  Opetus- ja kulttuuriministeriön puheenvuoro

- Yhteinen keskustelu:
  Miten haluamme ja voimme Suomessa edistää aktiiviseen kansalaisuuteen integroituvaa korkeakouluopetusta ja yhteistyöhankkeita osana korkeakoulujen rakenteita ja korkeakoulupolitiikkaa?

HELSINGIN YLIOPISTO

YLIOPISTOJEN JA KANSALAISYHTEISKUNNAN YHTEISTYÖ EUROOPASSA:

PALVELUOPPIMINEN AKTIVISEN KANSALAISUUDEN KEHITTÄJÄNÄ.

HENRIETTA GRÖNLUND

PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU 7.4.2017

HELSINGIN YLIOPISTO

KORKEAKOULUTUS JA AKTIIVINEN KANSALAISUUS

” A Europe of knowledge is now widely recognized as an indispensable component to consolidate and enrich the European citizenship, capable of giving its citizens the necessary competences to face the challenges of the new millennium, together with an awareness of shared values and belonging to a common social and cultural space ”
(Bolognan julistus)

HELSINGIN YLIOPISTO

AKTIIVISEN KANSALAISUUDEN HAASTEEMME

- Kilpailukyky, hyvinvointi ja kestävä kehitys rakentuvat osallisuudelle.
- Tarvitsemme osallistuvia kansalaisia ja yhteiskunnallista sitoutumista ja motivaatiota, emme vain asiakkaita, kuluttajia, hyödyntäjiä tai vastaanottajia.
- Opiskelijamme keskeisiä tulevaisuuden rakentajia ja vaikuttajia.
- Tarvitsemme asiantuntijoita, joilla on aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyviä **henkilökohtaisia kompetensseja** sekä **asiantuntijaosaamista**.

HELSINGIN YLIOPISTO

EUROPE ENGAGE
DEVELOPING A CULTURE OF CIVIC ENGAGEMENT THROUGH SERVICE-LEARNING WITHIN HIGHER EDUCATION IN EUROPE

Autonomous University of Madrid, Spain; National University of Ireland, Galway, Ireland; University of Brighton, United Kingdom; University of Duisburg-Essen, Germany; Erasmus University, Netherlands; Instituto Superior de Psicología Aplicada, Portugal University of Zagreb, Croatia; University of Bologna, Italy; Vytautas Magnus University, Lithuania; Ghent University, Belgium; University of Applied Science, Austria; University of Helsinki, Finland

HELSINGIN YLIOPISTO

PALVELUOPPIMINEN EUROPE ENGAGE - HANKKEESSA

- Pedagoginen lähestymistapa, jossa
- 1) Akateeminen oppiminen yhdistetään 2) aktiiviseen kansalaistoimintaan 3) eri yhteisöjen ja yliopistojen välisissä kumppanuuksissa.
- Yhdistää tiedollisen osaamisen kehittämisen merkitykselliseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen tai todellisten ongelmien ratkaisemiseen.
- Fokuksessa **oppiminen**, ei pelkkä palvelu ja fokuksessa **palvelu**, ei pelkkä oppiminen
- Opiskelijat oppivat toimimalla kansalaisyhteisössä.

HELSINGIN YLIOPISTO

PALVELUOPPIMISEN TAVOITTEET

- Ymmärrys oppisisällöistä syvenee ja laajenee (kyseessä myös **tehokas pedagoginen menetelmä**)
- Sosiaaliset ja henkilökohtaiset taidot kehittyvät
  - Esim. vuorovaikutustaidot, ongelmaratkaisutaidot
- Opiskelumotivaatio kasvaa
- Ammatinvalinta helpottuu / selkiintyy
- Demokraattiset kompetenssit kehittyvät (osallistuminen)
  - Esim. vastuunkanto, myötätunto, motivaatio ja kyky osallistua, yhteiskunnallinen asiantuntemuus
- Kansainvälinen tutkimuskirjallisuus osoittaa tavoiteltuja vaikutuksia

HELSINGIN YLIOPISTO

- ”*Mielestäni palveluoppimista olisi ansiokasta sisällyttää jollekin peruskurssille, jotta jo viimeistään toisen opiskeluvuoden aikana opiskelijat saisivat* ***maistiaisen työelämäkentästä****.”*
- *” Kurssi oli erittäin silmiä avaava kokemus ja koen saaneeni siitä paljon.* ***Opin itsestäni*** *ja uskalsin puhua ääneen, mikä oli minulle iso juttu. Ihan huippu kurssi, en pysty sitä tarpeeksi hokemaan.”*
- *”Opin paljon teoriaa, joka konkretisoitui D-asematoiminnan avulla.* ***Teorioiden lisäksi opin paljon kansalaistoiminnasta, sosiaalisista eroista ja vuorovaikutustaidoista****.”*
- ”***Tämä on hyvää uudistusta yliopistoon****.”*
- *”Kurssi oli ensimmäinen opintojen aikana, jossa pääsi tekemään ja näkemään käytännön työtä.* ***Jos tällainen kurssi löytyisi vaikka kaikista tiedekunnista, kuinka paljon hyvää voitaisiinkaan luoda.****”*

HELSINGIN YLIOPISTO

MIKSI KORKEAKOULUPOLITIIKAN ASIA?

- Kyselyt korkeakoulujen edustajille toimintatavan esteistä 12 Europe Engage –maassa
  - Aika, asiantuntemus, rahoitus, kansallinen ja organisaation priorisointi, koordinointi, palkitseminen
- Tutkimustieto onnistuneesta palveluoppimisesta korostaa **kansallista ja organisaatiotason strategista vaikutusta**
- Suomessa olemme lähtökuopissa (Europe Engage –kysely)
- Siksi keskustelutilaisuus tahtotilasta ja näystä aktiivisen kansalaisuuden edistämisestä osana korkeakouluopetusta ja -politiikkaa

HELSINGIN YLIOPISTO

KIRJALLISUUS

- Colby, A. (2005) Moraali- ja kansalaiskehityksen ulottuvuudet. – *Arvot, moraali ja yhteiskunta. Sosiaalipsykologisia näkökulmia yhteiskunnan muutokseen*. A-M. Pirttilä-Backman & M. Ahokas & L. Myyry & S. Lähteenoja (toim.). Helsinki: Gaudeamus, 37–65.
- Europe Engage Report (2016) Europe Engage survey of civic engagement & service-learning activities within the partner universities. www.europeengage.org
- Grönlund H. & Pessi, A. B. (2008). Osallisuuden asenteet ja teot. Nuoret ikäryhmät vapaaehtoistoiminnassa. – *Polarisoituva nuoruus? Nuorten elinolot -vuosikirja*. Toim. M. Autio & K. Eräranta & S. Myllyniemi. Helsinki: Nuorisotutkimusseura/Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta & Stakes. 2008
- Haski-Leventhal. D. & Grönlund, H. & Holmes, K. & Meijs, L. C. P. M. & Cnaan, R. A. & Handy, F. & Brudney, J & Hustinx, L. & Kang, C. & Kassam, M. & Pessi, A. B. & Ranade, B. & Smith, K. A. & Yamauchi, N. & Zrinscak, S. (2010). Service-Learning: Findings From a 14-Nation Study. *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing, 22:3 (2010),* 161-179.

HELSINGIN YLIOPISTO